

10) закріплення необхідного мінімуму курортно-рекреаційних послуг у споживчому кошику і формування споживчого бюджету громадян з урахуванням норми щорічного відпочинку й оздоровлення.

Отже, державна політика в курортно-рекреаційній сфері має відповідати стратегічним орієнтирам соціально-економічного розвитку України в контексті європейської інтеграції, сталого освоєння курортно-рекреаційного простору, формування інституційних засад ефективного внутрішнього ринку курортно-рекреаційних послуг, активізації соціального підприємництва, стимулювання внутрішнього та візного курортно-рекреаційного туризму.

Джеджула В'ячеслав Васильович,
д.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів та
інноваційного менеджменту
*Вінницького національного технічного
університету*

СУТНІСТЬ МОНІТОРИНГУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Організаційний і економічний механізми супроводжуються постійним моніторингом та врахуванням факторів внутрішнього і зовнішнього середовища, реалізація якого передбачає впровадження на підприємстві системи енергетичного менеджменту [1; 2], визначення із системою показників ефективності застосування енергозберігаючих технологій та формування показника ефективності впровадження OEM.

Згідно з [2]: служба енергетичного менеджменту – це частина системи енергетичного менеджменту, яка охоплює людські ресурси, засоби техніки та контролю та призначена для забезпечення формування, впровадження і досягнення цілей виробничої систем у сфері енергозбереження. У процесі виробничої діяльності здійснюється моніторинг реалізації OEM. Моніторинг

може бути внутрішнім (тоді він ініціюється і здійснюється під керівництвом менеджменту підприємства, на вимогу акціонерів або їх довірених осіб) і зовнішній – реалізується на вимогу інспектуючи органів або для незалежної оцінки стану енергоспоживання на підприємстві.

Реалізація механізму моніторингу здійснюється за двома основними напрямками (рис. 1).

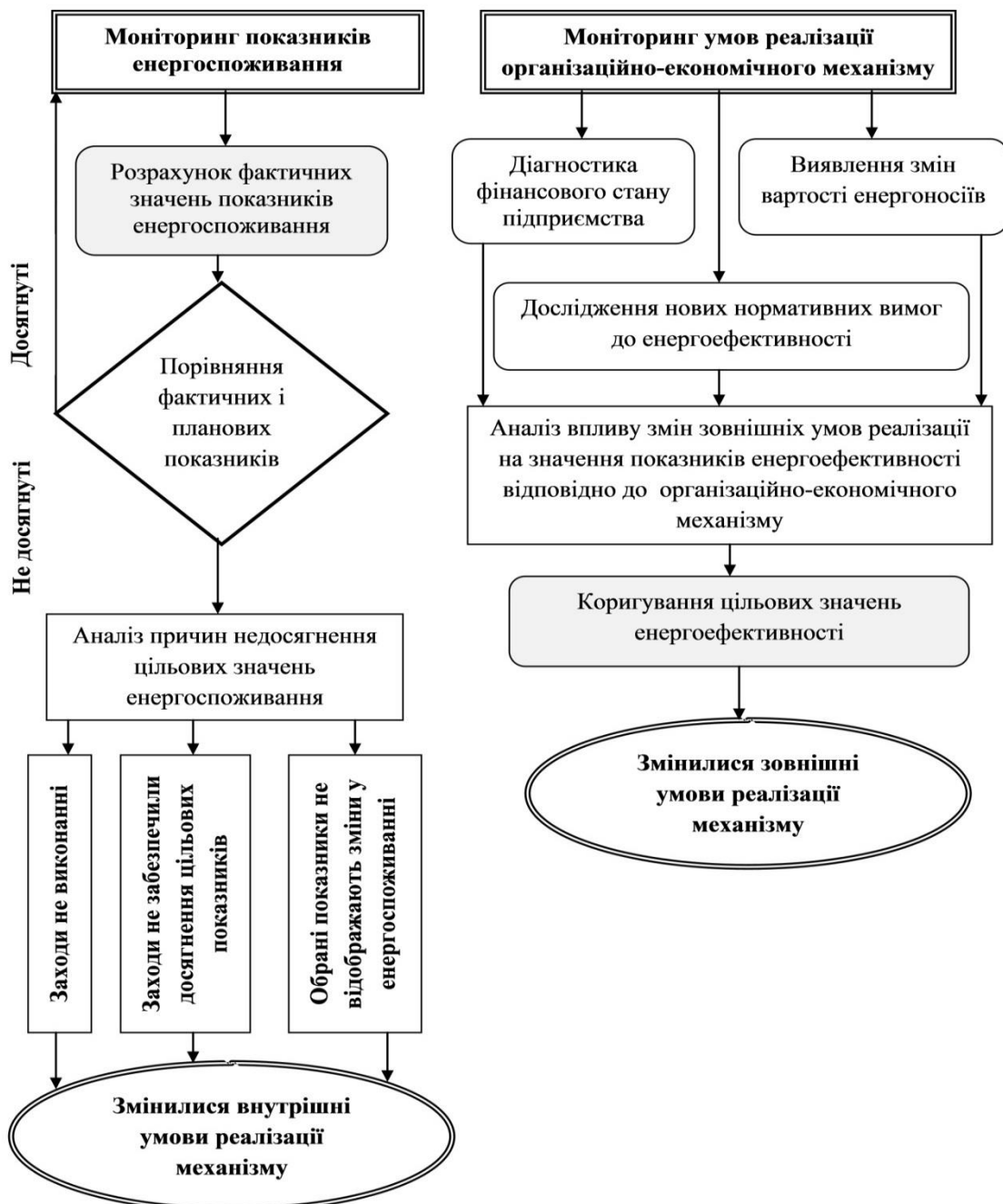

Рис. 1. Загальна схема процесу моніторингу реалізації організаційно-економічного механізму

Перший напрямок «моніторинг показників енергоспоживання». Метою цього процесу є порівняння фактичних з проектними показниками прибутку, енергоемності продукції, зменшення шкідливих викидів та інших характеристик підприємства, що досягаються в результаті впровадження організаційно-економічного механізму (ОЕМ). Якщо показники не будуть досягнуті, то відбувається аналіз причин недосягнення цільових значень енергоспоживання.

У цій схемі пропонуються три основні причини: невиконані заходи, заходи, що не забезпечили досягнення цільових показників, обрані показники не відображають зміну в енергоспоживанні. В залежності від виявленої причини відбувається коригування механізму. Цей напрямок належить до внутрішніх умов реалізації ОЕМ.

Другий напрямок пов'язаний із зовнішніми умовами, що можуть впливати на підприємство і здійснювати зміни у результативності ОЕМ. Для цього проводять діагностику фінансового стану підприємства, досліджують, чи не змінилася вартість енергоносіїв або нормативні вимоги до енергоефективності на підприємстві.

Зміна обсягів виробництва, підвищена зношеність обладнання, кредиторські зобов'язання, що не дали можливість у повній мірі виконати всі вимоги ОЕМ, та інші фінансові фактори можуть призводити як до погіршення, так і до поліпшення результуючих показників.

Зміна вартості енергоносіїв не дозволить отримати розрахункову прибутковість, що, в свою чергу, змінить показники ефективності всього організаційно-економічного механізму. Аналіз всіх факторів у другому напрямку дозволяє виконати при необхідності коригування цільових значень енергоефективності підприємства.

До інструментального забезпечення проведення моніторингу (обліку енергоресурсів) належать: лічильники тепла, електричної енергії, води, стічних вод, сенсори температури, тиску, потоку, вологості та інші. Інформація від

сенсорів надходить до ЕОМ відповідних служб, де вона обробляється і зберігається.

Аналіз результатів моніторингу необхідно проводити на основі узгоджених критеріїв оцінки ефективності впровадження інноваційних рішень, до яких можна віднести і організаційно-економічний механізм енергозбереження промислового підприємства.

Під час проведення аналізу необхідно враховувати характеристики підприємства, в першу чергу розмаїття асортименту продукції і сировини, складність технологічного процесу, наявність приладів обліку енергоресурсів та інші.

Зростання вимог до енергоефективності у нових нормативних документах також може призвести до ситуації, коли у механізм закладені занижені вимоги до економії енергії.

Таким чином, забезпечення ефективності організаційно-економічного механізму енергозбереження промислових підприємств передбачає впровадження й активне використання системи моніторингу..

Удосконалення існуючих організаційно-економічних механізмів дозволить досягнути визначених показників питомого енергоспоживання, зменшити потенціал енергозбереження та залучити його у виробництво, збільшити прибуток підприємства та його фінансову стійкість та сформувати принципово новий організаційно-економічний механізм енергозбереження промислових підприємств, що ґрунтується на проведенні економіко-енергетичного обстеження, за результатами якого здійснюється двоступеневе моделювання інвестиційної привабливості заходів енергозбереження.

Список використаної літератури

1. Енергозбереження. Системи енергетичного менеджменту промислових підприємств. Перевірка та контроль ефективності функціонування: ДСТУ 5077:2008. – К. : Держспоживстандарт України, 2010. – 24 с. 397 104.

2. Енергозбереження. Системи енергетичного менеджменту промислових підприємств. Загальні вимоги: ДСТУ 4472:2008 – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 20 с.

3. Джеджула В.В. Енергозбереження промислових підприємств: методологія формування, механізм управління : монографія / В. В. Джеджула. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 347 с.

4. Єпіфанова І. Ю. Інновації в системі управління енергозбереженням промислових підприємств [Електронний ресурс] / Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю. // Економіка та суспільство. – 2017. – №9. – С. 395-398. – Режим доступу: <http://economyandsociety.in.ua>

Калач Ганна Миколаївна,
к.е.н., доцент, докторант
доцент кафедри економіки
підприємства
*Університету державної фіскальної
служби України*

ОЦІНКА РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ФОНДОВОГО РИНКУ

В умовах стрімкого розвитку фінансової системи та посилення її впливу на циклічний розвиток економіки, зростає актуальність дослідження проблем, пов'язаних із визначенням та оцінкою індикаторів фінансової безпеки з метою прогнозування можливих шоків та розробки макроекономічної стратегії.

В економічній літературі фінансова безпека розглядається не лише як складова економічної та національної безпеки, але й безпеки кожної людини. [1, с.36]

Фінансову безпеку потрібно розглядати як багатоаспектне поняття, що охоплює різні сегменти фінансової системи (грошово-кредитний ринок, валютний ринок, фондовий ринок, сектор державних фінансів, фінанси